

Tekstilvaskemidler

Vaskemidler og miljøet

Vi bruger ca. 33 millioner kilo vaskepulver om året i Danmark.

Tekstilvaskemidler belaster miljøet, når de sammen med vaskevandet ledes ud i vandmiljøet. Midlerne indeholder stoffer, der er skadelige for de vandlevende dyr og planter. Mange af de miljøskadelige stoffer fjernes i rensningsanlæg, men nogle slipper ud i naturen. Vaskemidlerne bidrager dermed til en forarmet natur med færre dyre- og plantearter og dårligere badevandskvalitet.

Det nordiske miljømærke Svanen

Et produkt kan kun blive Svanemærket, hvis det opfylder en række miljø- og kvalitetskrav. Kravene fastsættes efter en samlet vurdering af produktets miljøbelastning fra "vugge til grav", dvs. fra råvarerne produceres til det brugte vaskemiddel ledes ud med vaskevandet. Det danske Miljømærkesekretariat kontrollerer, at de miljømærkede produkter lever op til miljøkravene samtidig med, at kvaliteten er i orden. Kravene skærpes regelmæssigt på baggrund af ny viden og teknologi. Dermed reduceres produkternes miljøbelastning løbende.

Det gør Svanen

Svanen sætter grænser for hvor giftige stofferne i vaskepulveret må være og kræver at de skal kunne nedbrydes. Det er Svanens mål at reducere vandforureningen ved både at begrænse den anvendte mængde vaskemiddel og dets indhold af skadelige stoffer. Svanen sætter fx grænser for vaskemidlets samlede kemikaliebelastning af vandmiljø, rensningsanlæg og spildevandsslam. For at mindske energiforbruget skal vaskemidlerne kunne vaske rent ved 40 °C. Svanen stiller krav om at alle allergifremkaldende ingredienser skal fremgå af indholdsdeklarationen på etiketten. Endelig stiller Svanen miljøkrav til emballagen.

Vaskeaktive stoffer

Tekstilvaskemidler kan vaske rent, fordi de indeholder vaskeaktive stoffer - også kaldet tensider. Disse stoffer er istand til at løsne snavs fra vasketøjet og holde det opløst i vaskevandet. Mange tensider er giftige for vandlevende organismer eller for landbrugsjordens mikroorganismer, når spildevandsslam spredes på markerne. Svanen kræver, at alle tensider er nedbrydelige. Svanemærkede produkter må derfor fx ikke indeholde tensiderne APEO (alkyl-phenolethoxylater herunder nonylphenoler), der nedbrydes til meget giftige og svært nedbrydelige stoffer. Nogle tensider ophobes i hav- og søbund, fordi de nedbrydes langsomt der. Svanen stiller krav om, at tensider skal være nedbrydelige under iltfrie forhold. Svanemærkede produkter må derfor fx ikke indeholde LAS, der ikke er anaerob nedbrydelig.

Kalkbindere

Vaskemidler tilsættes kalkbindere for at binde vaskevandets indhold af kalk og magnesium. Stofferne tilsættes for at øge tensidernes vaskeevne, for at holde snavset opløst i vaskevandet og for at forhindre at vaskemaskinerne kalker til. Nogle kalkbindere er næringssalte for alger, og medvirker til algevækst og iltsvind ved udledning til vandmiljøet. I Danmark fjernes hovedparten af disse kalkbindere - oftest fosfater - i rensningsanlæggene. Nogle kalkbindere kan danne vandopløselige forbindelser med tungmetaller. Følgerne er at tungmetaller kan frigøres til vandmiljøet fra sø- og havbund. Svanen begrænser indholdet af skadelige og svært nedbrydelige kalkbindere. Svanemærkede produkter må f.eks. ikke indeholde EDTA, der gør tungmetaller mobile. Svanen stiller også et krav om en højest tilladte mængde kalkbinder pr. vask afhængig af om tekstilvaskemidlet er til hårdt eller blødt vand.

Svanens kvalitetskrav

Svanemærkede vaskemidler skal leve op til en test med skrappe kvalitetskrav. Svanen stiller krav om, at tekstiler med almindelig tilsmudsning skal kunne vaskes rene ved 40 °C. Dette krav gælder både for color- og hvidvaskemidler og betyder store besparelser på energiforbruget til tøjvask.

Svanens miljømærkning af tekstilvaskemidler omfatter alle typer vaskemidler til maskin- og håndvask af tøj. Du kan læse mere om Svanens miljøkrav i ["Miljømærkning av Textiltvättmedel og Fläckborttagningsmedel, Kriteriedokumentet 6 juni 2001 – 15 juni 2006, version 4.6" \(hyperlink\).](#)

Du finder en liste over alle produkter, der i dag bærer Svanemærket på Miljømærkesekretariatets hjemmeside <http://www.ecolabel.dk/>.

Forbrugertips

Når du køber vaskemiddel mærket med Svanen bruger du et af de mindst miljøbelastende midler på markedet. Men dine egne vaskevaner spiller også en vigtig rolle for miljøbelastningen fra din tøjvask.

- Brug miljømærket color- og hvidvaskemidler til hhv. kulørt og hvidt tøj
- Dosér rigtigt, følg anvisningen på produktet
- Vask kun dit tøj når det er beskidt
- Fyld maskinen op
- Vask ved lavest mulig temperatur (max. 60 °C)
- Spring forvasken over
- Tør så vidt muligt tøjet udendørs
- Undgå skyllemidler
- Vælg vaskemaskine og tørretumbler med bedst mulig miljø- og energimærkning, når de skal skiftets ud.

Forbrugerinformationen laver sammenlignede produkttest. Læs om test af tekstilvaskemidlers kvalitet, pris og miljøvurdering på <http://www.forbrug.dk/>